

Vatasten laaja suku on osa vanhan Kostamuksen historiaa

Kostamuksessa eli kolme suurta sukua, joista suurin oli Pöksysten eli Peksujevien suku. Kylässä asui myös Rugojeveja ja Vatasia. Vatalan kylän osa oli saanut nimensäkin asukkaidensa mukaan.

Vatasten on todettu olevan savo-karjalainen ortodoksinimi, joka on siirtynyt Etelä- tai Laatokan Karjalasta Savoan. Kainuuseen Vataset ovat Aarre Läntisen mukaan läheneet Rantasalmelta ja Tavisalmelta. Vatasia löytyi vuonna 1563 Kainuusta, 1569 Ristivedeltä, 1671 Ristijärveltä ja Melalahdelta sekä 1713 Venetheitosta. Juvelius merkitsi muistiin vuonna 1886 tiedon, että Vataset olivat tulleet Kostamuksen seudulle Iisalmesta. Matti Pöllän mukaan Iisalmi kuului Tavisalmen hallintopitäjän Savilahden neljänneeseen, ja siellä mainitaan vuonna 1614 Vatasten ruokakunta. Sukunimi Vatanen muuttui Venäjän Karjalan kirkonkirjoissa Vadajeffiksi.

Vuoden 1745 väestölaskennan aikana Kostamuksessa eli 10 verovelvollista henkilöä (eli miestä), ja vuonna 1785 puolestaan 56 henkeä ja 12 taloa. Vuonna 1859 Kostamuksessa oli 25 taloutta, joissa eli 178 henkeä

Vuoden 1866 laskennan mukaan Kostamuksessa oli 166 asukasta 27 perheessä. Pöksysten suku kattoi näistä 16 perhettä ja 97 henkilöä. Vatasia asui viidessä talossa yhteensä 34 henkeä. Rugojevejä eli Ryhäsiä kylässä eli kaikkiaan 19 henkeä neljässä perheessä. Nämä suvut olivat saapuneet alueelle viimeistään 1600- ja 1700-lukujen vaihteessa. Kostamuksessa asui myös kuusihenkinen Lesosen perhe, sekä kymmenhenkinen Andrejevin perhe (todennäköisesti Kontrattain Iivanan jälkeläisiä, eli Vatasia), joka muistitiedon mukaan oli muuttanut Kostamukseen Kivijärveltä.

Suomessa on suuri joukko Vatasia, joista suuri osa on jo vuosisatoja sitten eteläisemmistä Karjalan osista tänne asettuneita. Osa Vatasista jatkoi vaellustaan Vienaan, ja heidän jälkeläisiään on myöhemmin siirtynyt myös Suomen puolelle esim. pakolaisina. Senkin vuoksi on mielestäni paikallaan julkistaa tähän mennessä selville saatuja sukutietoja.

Tämä selvitys ei missään mielessä ole kattava, sillä toistaiseksi vain osa tästä pohjautuu arkistolähteisiin. Kirjallisuudesta löytyvistä muistinvaraisista kertomuksista koostuvaa materiaalia voi luonnehtia sirpaleiseksi ja hajallaan olevaksi. Siksi on mainittava erikseen Pauli Laukkasen huomattava työ, jonka hän on tehnyt kootessaan yhteen löytyneitä tietoja. Ilman yhteistyötämme käsillä oleva kirjoitus ei olisi ollut mahdollinen. Petroskoilaisen Vilho Kivisalon (Kostamuksen Peksujevejä) apu on ollut tärkeä, ja tri Matti Pöllän apu on ollut työllemme hyödyksi.

Ensimmäiset Vataset

Ensimmäinen merkintä Vatanen-nimestä Venäjän puoleisen Karjalan asiakirjoissa löytyy Kuolan läänin verokirjasta vuodelta 1679. Kostamuksen pikkuinen kylä kuului tuolloin Repolan hallintopitäjän Roukkulan neljänneeseen ja starostana, kylänvanhimpana, toimi **Pjotr Semjoninpoika Peksojev**. Kostamuksessa oli tuolloin 12 taloa, joissa asui 13 aikuista miestä ja 9 poikaa (alle 15 v.)

Kostamuksen ensimmäiset kirjoihin viedyt Vataset olivat **Ignat Maksiminpoika Vadajev** ja **Ivan Maksiminpoika**

ka Vadajev. Tätä varhaisempia tietoja Vatasista Kostamuksessa ei ole tähän mennessä löytynyt.

Vuoden 1793 kirkossa ja ehtoollisella käyneiden luettelosta alkaen olemme päässeet jo jonkinlaisella tarkkuudella eteenpäin, mutta tämä välissä oleva reilun sadan vuoden jakso kaipaa edelleen puuttuvia osiaan, jotka toivon mukaan löytyvät aikanaan; silloin saanemme esille myös nyt esitettävän sukuselvityksen eri haarojen (mahdollisen) yhdistävän linkin. Nyt pääsemme vain ensimmäisessä haarassa ennen 1800-lukua syntyneisiin Vatasiin asti.

Vatasten suvun ensimmäisen haaran kantaisänä on tutkimuksemme tässä vaiheessa pidettävä **Kontratta Vatasta** (Kondrat), jonka pojan Ontrei Vatasten jälkeläisten kirkkomatka 1700-luvun lopulta on dokumentoitu, mikä selviää vuoden 1793 Vuokkiniemen kirkossa käyneiden luettelosta. Toisen haaran Kostamuksen Vatasissa muodostaa Prokkolassa elänyt Prokkosten suku, jonka ensimmäisenä on mainittu **Prokko Vatanen** (Prokopij). Prokkosia ei ainakaan vielä ole onnistuttu yhdistämään Kontrattasta lähteviin Vatasiin.

Kontratta Vatanen

Kostamuslaisen Andrei Vatasten pojat kävivät perheineen Vuokkiniemessä pyhän Iljan kirkossa vuonna 1793. Heidän käyntinsä kirjattiin myös ylös. Kirkossa kävi Ivan Andrejev (46), Ioakim Andrejev (36) ja Mihail Andrejev (32). Näistä ja muista Vatani Ontrein pojista sukeutui varsin heile heimokunta.

Ontrein isä oli Kontratta Vatanen, jolla oli toinenkin poika, Ananie. Ontreita ja Ananieta voidaan siksi pitää erillisten sukuhaarojen kantaisina, mutta tässä esityksessä pitäydään Kontrattaan Vatasten kantaisänä, koska aiemmin kahdeksi erilliseksi haaraksi oletetut Ontrein sukuhaara ja Leskisen eli Mikittä Vatasten, Ananiesta polveutuva, sukuhaara on onnistuttu yhdistämään uusimpien arkistotietojen avulla.

1. Kondrat Vadajev, synt. n. 1700, puoliso *Avdotja Sevastovna* Jyskyjärveltä. Kontrattalla ja Outilla oli pojat Ontrei ja Ananie.

1.1. Ontrei (Andreij) Kontratanpoika Vatanen, synt. 1726, kuollut 1782. Ontrein puoliso oli *Jevdokia Afanasjeva* Luvajärvestä. Heillä oli yhteensä yhdeksän lasta, Iivana, Tiitta, Akima, Panhila, Miihkali ja Prokko sekä työt Palka, Ulli ja Akulina.

1.2. Ananie (Ananij) Kontratanpoika Vatanen, synt. 1734, vaimo *Jevdokia Gerasimova* (1737) Kostamuksesta.

1.1.1. Iivana (Ivan) Ontreinpoika Vatanen, synt. 1747, puoliso *Marija*, s. 1749. Heidän lapsiaan olivat Ohvo ja Trohkima. Toisen tiedon mukaan Iivanan vaimo oli ollut Okahvie Puavilantyttö Uhtualta, ja heidän lapsiaan saman lähteen mukaan Nasto (1787), Iivana (1790) ja Nasto (1797).

1.1.2. Tiitta (Tit) Ontreinpoika Vatanen, synt. 1750, kuollut 1781. Puolisosta ja lapsista ei ole tietoa.

1.1.3. Akima (Ioakim) Ontreinpoika Vatanen, synt. 1757, puoliso *Sofija Borisovna* Nismalahdesta, s. 1757 tai 1759. Heidän lapsiaan olivat Moisei, Matvei ja Iivana sekä Maria. Vastoin arkistotietojen kertomaa olisi Akima muistiedon

mukaan tullut Suomesta ”Ruotsin ristiretken” jälkeen. Hänen kerrottiin veistäneen kirveellä itselleen kiviristin, joka hänen kuoltuaan sitten pystytettiin hänen haudalleen.

1.1.4. Panhila (Panfil) Ontreinpoika Vatanen, synt. 1775, jonka puoliso oli *Maria Nikitova*, synt. 1773.

1.1.5. Miihkali (Mihail) Ontreinpoika Vatanen, synt. 1761 toisen tiedot mukaan 1779. Miihkalin puolisoista ei ole merkintää, mutta hänellä oli yksi lapsi, Varvara. Toisen tiedon mukaan Miihkalin vaimo oli *Anna Mihhejevna* (1773) Alajärvestä.

1.1.6. Prokko (Prokopij) Ontreinpoika Vatanen, synt. 1758. Prokon vaimo oli *Jevdokia Grigorjevna* (1757) Kostamuksesta. Meillä oli Lapset Maksima (1765), Vasselei (1768), Ontippa (1793) ja Marina.

1.1.7. Palaka (Pelageija) Ontreintyttö Vatanen.

1.1.8. Ulli (Uljana) Ontreintyttö Vatanen.

1.1.9. Akulina Ontreintyttö Vatanen. Jonkun näistä kolmesta Vatani Ontrein tytöstä nai todennäköisesti kenttjärväläinen Panfilov ja heillä oli lapset Marija (s. 1779), Jevdokia (s. 1780) ja Fedosja (s. 1782).

1.2.1. Iivana (Ivan) Ananienpoika Vatanen, synt. 1761. Iivanan vaimosta ei ole tietoja, mutta hänellä oli ainakin kaksi poikaa, Trohkima ja Suava.

1.2.2. Jeli (Jelena) Ananientyttö Vatanen, synt. 1755.

1.2.3. Palaka (Pelageija) Ananientyttö Vatanen, synt. 1760.

1.1.1.1 Ohvo (Afanasij) Iivananpoika Vatanen, synt. 1789

1.1.1.2. Trohkima (Trofim) Iivananpoika Vatanen, s. 1791. Vatani Trohkiman talossa oli vuonna 1858 4 miestä ja 4 työntekijää (naiset luokiteltiin tähän ryhmään). Vuonna 1866 Trohkimalla oli yksi talo, jossa asui 5 miestä ja 6 naista. Lisäksi hänellä on kirjattu olleen kolme piharakenusta, peltoa n. 2 ha, heinämaata n. 11 ha, yksi hevonen, kaksi lehmää, kahdeksan lammasta, ja kaksi venettä. Elinkeinona Trohkiman taloudessa oli kotityöt. Hänellä oli ainakin pojat Puavila ja Lari.

1.1.3.1. Iivana (Ivan) Akimanpoika Vatanen, synt. 1783

1.1.3.2. Moisei Akimanpoika Vatanen, s. 1781.

1.1.3.3. Matvei (Matti) Akimanpoika Vatanen, synt. 1804. Akimaisen Matvein eli Seppä-Matin puoliso on

mainittu sekä *Kapulan Muarie* (Virtaranta) että *Iro* (A. R. Niemi), molempien kotipaikaksi Vuokkiniemi. Iron kerrotaan kuolleen vuoden 1870 tienoilla. Arkistotietojen valossa Matin vaimo toki oli Teppanan Iivanan Maria (s. 1808. k. 2.3.1877) Vuokkiniemestä.

Vuonna 1858 Seppä-Matin talossa asui yksi mies ja kolme työntekijää. Vuoden 1866 kirjanpidon mukaan taloudessa oli neljä naista, muttei ollut yhtään miestä. Piharakenuksia oli kaksi, peltoa n. 1 ha, heinämaata reilu 5 ha, lemmiä 2, lampaita 4 ja yksi vene. Elinkeinona mainitaan kotityöt. Seppä-Matilla oli aikoinaan ollut paja Leppäojan varrella, lähellä järven rantaa. Matvei oli jo silloin kaivanut Kostamuksen rautaa, jota sulatti ja takoi kaikenlaisia taloudessa tarvittuja tykötarpeita. Hän oli myös polttanut kaskea.

Helmi Virtarannan teoksen mukaan Iron kerrotaan olleen staroviero ja syntyneen Livojärven, Vuokkiniemen pitäjässä. Iro oli ollut Kostamuksessa pruasniekalla ativoissa, kun Matvei oli kisaautellut Iroa ja rakastunut tähän. Matvei oli ryhtynyt sulhasiksi, mutta Iron isä ei suostunut tyttöönsä antamaan ja Irokin alkoi epäroidä. Mutta Matvei varasti Ironsa iltahämässä ja vei kotiinsa. Iron isä oli suuttunut ja mennyt hakemaan tyttöönsä takaisin, mutta Matvei oli piilottanut saaliinsa ja piti omansa. Iron äitikin suuttui tapahtumasta, oli noitunut, ettei korppikaan hänen luitaan kanno Kostamukseen. Ennen kuolemaansa Iron äiti oli kuitenkin asunut kolme vuotta Kostamuksessa.

Matvein lapsia olivat arkistojen Pata-Jeli, Muarie, Iro, Agrippa, Vassi ja Lukki. Kirjallisuudessa hänellä on lisäksi kerrottu olleen kaksi nuorena kuollutta tyttöä ja Arhippa.

1.1.3.4. Manu (Maria) Akimantyttö Vatanen, synt. 1799.

1.1.5.1. Varvara Miihkalintyttö Vatanen, synt. 1783

1.1.6.1. Maksima (Maksim) Prokonpoika Vatanen, synt. 1765.

1.1.6.2. Vasselei (Vasilij) Prokonpoika Vatanen, synt. 1768.

1.1.6.3. Ontippa (Antip) Prokonpoika Vatanen, synt. 1793.

1.1.6.4. Marina Prokontyttö Vatanen.

1.2.1.1. Trohkima (Trofim) Iivananpoika Vatanen, synt. 1783 tai 1796, kuollut 1866, vaimo oli

Vienalaissuvut – hauska, haasteellinen harrastus

Kajaanilainen **Pauli Laukkanen** on vuosien ajan kerännyt tietoja omista sukujuuristaan. Hänen juurensa ovat Vienan Karjalassa. Laukkasen vienalaissukujen harrastus on laajentunut myös muihin kuin omiin, Laukkasten ja Pekusujevien sukuihin. - Vienankarjalaisen sukujen tutkiminen on mielenkiintoinen ja haasteellinen harrastus, Laukkanen toteaa.

Pauli Laukkanen tiedostoissa on siksi valtavat määrät koottua tietoa Vienan suvuista niin kylittäin kuin suvuittain. Tietoja on kertynyt mm. suvuista Kontokissa, Kostamuksessa ja Vuokkiniemen eri kylissä. Hän on

koonnut yhteen sekä virallisista lähteistä tietoa että Karjala-kirjallisuudesta ennestään löytyvää materiaalia. Pelkästään Kostamuksesta lähteneen Pekusujeffin suvun tietoa Laukkasella on noin sadan sivun verran.

Kipinän oman sukunsa, ja sittemmin kiinnostus Vienna kohtaan syttyi kymmenkunta vuotta sitten, kun Laukkanen keskusteli serkkunsa Kalervo Laukkasen kanssa sukujuuristaan. Kalervolla oli tietoja, jotka ulottuivat muutamien sukupolvien taakse. Pauli tilasi Petroskoista aineistoa suvustaan, mikä johti kasvavaan kiinnostukseen sukututkimusta kohtaan.

Vienan-Karjalan historia alkoi kiinnostaa enemmänkin, koska se oli tavallaan ollut pimennossa. Kotona meillä kyllä puhuttiin aikoinaan Vienan asioista, mutta minua se ei siinä vaiheessa kiinnostanut.

Sukututkimus kuin palapeliä

Vienan karjalaisten sukujen tutkiminen Suomesta käsin vaatii verrattain suuria ponnisteluita. Viralliset dokumentit ovat rajan takana, ja usein suomenkieliselle sukututkijalle vaikeasti ymmärrettäviä, koska ne ovat venäjänkielisiä - ja vanhat asiakirjat käsin kirjoitettuja.

Vanhat käsialat teettävät monesti paljon työtä myös suomalaisten asiakirjojen tutkijalle. Tarvittavien dokumenttien saaminenkaan ei välttämättä ole täysin varmaa.

Vienalaisten sukujen tutkijoilla riittää käytännössä monenlaista pulmaa ratkaistavaksi virallisten dokumenttien hankinnassa ja tulkinassa. Monet suvustaan kiinnostuneet luottavatkin Suomesta jo saatavilla oleviin tietoihin. Tärkeimpiä lähteitä, joissa vienalaisia sukulaisuussuhteita on dokumentoitu, ovat ennen muuta akateemikko Pertti Virtarannan teokset. Niistä löydettävät tiedot pe-

Anna Ivanova (synt. 1792 tai 1796, kuollut 1858). Heillä oli lapset Simana, Mikittä, Huotari, Vasselei ja Puavila. Toisen lähteen mukaan lapset olivat Huotari, Mikittä, Puavila, Pimen ja Jevgenia.

1.2.1.2. Suava (Savva) Iivananpoika Vatanen, synt. 1791, kuollut 1875. Vaimosta ja lapsista ei ole tietoja.

1.1.1.2.1. Huotari Trohkimanpoika Vatanen (Feodor Trofimovits Vadajeff). Vatalassa on muisteltu alunperin olleen kolme taloa, joista yhdessä oli asunut veljekset Huotari ja Puavila. Trohkiman Huotarin vaimo oli *Okahvie Artemjeva* (Maksimän ukon sisar) Akonlahden Tulliniemestä, ja heillä lapset Miihkali, Onissima, Uljana, Jelessei, Matrjo ja Muarie.

1.1.1.2.2. Puavila Trohkimanpoika Vatanen (Pavel Trofimovits Vadajeff). Vatani Puavila Trohkimapojalla oli lapset Martina, Lari ja Hekla.

1.1.3.3.1. Jelena Matveintyttö, Peksujeff, synt. Vatanen 1845. Akimaisen Matvein tyttö, Pata-Jeli on mainittu monessa eri Kostamusta koskevassa kirjoituksessa. Hänen on muisteltu syntyneen vuosien 1826-1830 vaiheilla, mutta vuoden 1910 väestörekisteri ilmoittaa hänen iäkseen 64 vuotta. Hänen tiedetään kuolleen vuoden 1930 kieppeillä. Pata-Jeli oli muistinkin mukaan saanut nimensä siitä, että oli taitava muurinpatojen tekijä. Pata-Jelin mies oli Miitreisen Kirilä,

Kirill Peksujeff (s. 1851). Lönnrot oli Kostamuksen vierailunsa aikana majoittuneena juuri Kirilän kotona, Miitrein talossa. Jelenan ja Kirilän lapsia olivat Iosif (Ossippa, 26.12.1878-1918), Tihon (Tiihvana, s. 27.6.1884) ja Irina (Iro, s. 16.4.1877).

1.1.3.3.2. Muarie (Marija) Matveintyttö Saavininen, synt. Vatanen 1835 oli mieholassa Saarijärvässä

Platu lutunpoika Saavisella. Platulla ja Muariella oli kolme tyttöä, Vassi, Okku ja Iro sekä poika Mikko. Tyttäristä Vassi oli naimaton ja asui veljensä Mikon luona. Kotitalon saaneella Mikolla (vaimo Kostamuksesta) oli ainakin Huoti-niminen poika. Okku meni naimisiin Mikkinen Iivanan kanssa ja he asuivat Lytässä. Irosta puolestaan ei ole tietoa.

1.1.3.3.3. Iro (Irina) Matveintyttö Vatanen, s. 1842, eli *Repo-Simanan* vaimona.

1.1.3.3.4. Arhippa Matveinpoika Vatanen. Arhipan mainitaan muuttaneen Kostamuksen Kelloniemeen ja hänellä oli Muarie-niminen tyttö.

1.1.3.3.5. Vassi Matveintyttö Vatanen. Puolisona *Okahvana*.

1.1.3.3.6. Lukki (Lukerija) Matveintyttö Vatanen, s. 1839. Lukin mies oli *Ruotssi-Matti*, joka oli jo pienenä orpona kulkeutunut Suomesta Kostamukseen ja pestautunut siellä paimeneksi. Ruotssi-Matti oli kertoman mukaan hyvä sadunkertoja

1.1.3.3.7. Agrippina Matveintyttö Vatanen, s. 1832.

1.2.1.1.1. Simana (Semen) Trohkimanpoika Vatanen, synt. 1818.

1.2.1.1.2. Mikittä (Nikita) Trohkimanpoika Vatanen, synt. 1820, kuollut 1859. Mikitän vaimo oli *Anna Fomina* (s. 1821 tai 1822). Heillä oli arkistosta löytyneiden tietojen valossa v. 1850 kolme lasta, Vasselei, Anna ja Houri. Muistitiedon mukaan Vasseleilla oli myös veljet Martina ja Arhippa, joita kaikkia yhdessä kutsuttiin Leskisen veljeksiksi Vatalasta, heidän äitiään kutsuttiin Mikitän leseksi. Myös Anna ulottui muistitiedon piiriin.

1.2.1.1.3. Huotari (Fedor) Trohkimanpoika Vatanen, synt. 1828, vaimo *Jevgenia Mihailovna Peksujeva*. Huotarilla ja Joukeniella oli useita lapsia, jotka on lueteltu tuonempana.

1.2.1.1.4. Vasselei (Vasilij) Trohkimanpoika Vatanen, synt. 1829.

1.2.1.1.5. Puavila (Pavel) Trohkimanpoika Vatanen, synt. 1830. Puavila nai v. 1860 *Anna Petrovan* ja heillä oli ainakin yksi tyttö, Joukenie.

1.2.1.1.6. Piminä (Pimen) Trohkimanpoika Vatanen, joka nai *Maria Timontyttö Peksujevan*, ja heillä oli tytär Matro.

1.2.1.1.7. Joukenie (Jevgenia) Trohkimantyttö Vatanen.

1.1.1.2.1.1. Miihkali Huotarinpoika Vatanen. Miihkalin naini oli *Joukenie Trohkimantyttö Mitrofanova* Enonsuusta. Joukenie oli iänellätkijä ja Miihkali oli ollut hyvä rekin ja veneiden rakentaja, hän oli myös polttanut tervaa. Miihkalilla ja Joukeniella oli lapset Jeremie, Joakko ja Huoti, sekä tytöt Tatjana ja Muarie

rustuvat Virtarannan haastatteleminen karjalaisten - useimmiten naisten - muistitietoon. Esimerkiksi kirjassa "Vienan kylä kiertämässä" on harvinaisen seikkaperäisesti selvitetty vanhan Kostamuksen talot ja asukkaat.

Hankaluuksista huolimatta Pauli Laukkasella on käytännöllinen asenne sukututkimuksen arkipäivään. - Teen mielelläni tätä palapeliä tietokoneen ja kirjojen äärellä. On mukavaa, kun sitten jossain vaiheessa huomaa omien tietojen täsmävän asiakirjojen paljastamien faktojen kanssa, hän kertoo. Hän on tyytyväinen Karjalan arkistoista saamiin-

sa tietoihin, sillä virallisten dokumenttien avulla voidaan varmistaa jo olemassa olevat tiedot, mutta myös löytää uusia jälkiä suvun historiasta.

Ajatuksena sukukirja

Pauli Laukkanen on tehnyt huomattavan työn kerätessään yhteen lähes kaiken saatavilla olevan tiedon ja tarinat eri suvuista ja niihin kuuluneista henkilöistä. Laukkasen kokoamasta sukututkimusaineistosta on sanottu, että sitä voisi hyvällä syyllä nimittää vienalaissukujen tietokannaksi.

Venäjän puolelta arkisto-

jen kätkeistä löytyneiden tietojen pohjalta on Pauli Laukkasen ja Kalervo Laukkasen yhteistyönä julkaistu muutamia artikkeleita Karjalan Heimossakin (esim. 5-6/1999).

Laukkasen keräämän sukututkimusaineiston innostamana on virinnyt myös ajatus kirjoittaa yksiin kansiin Peksujeffin suvun historiaa Vienassa ja Suomessa. Peksujeffin suvusta löytyy niin laukku-kauppiaita, maakauppiaita kuin taiteilijoitakin, joten ainesta sukukirjaan ainakin on olemassa.

KAI PAAJASTE
Vaasa

Peksujeffien sukukirja suunnitteilla

Peksujeffien sukukirjahankkeen ensimmäinen "istunto" pidettiin heinäkuun puolivälissä 2001 Laukkasen kotona Kajaanissa. Asiaa pohtimassa olivat Pauli Laukkasen lisäksi Niilo Peksujeff, Kai Paajaste ja Timo Rossi. - Peksujeffin sukua koskevissa tiedoissa voit lähettää tietoja Pauli Laukkaselle, osoite: Viittatie 4, 87250 Kajaani, puh. 08-626 831

1.1.1.2.1.2. Onissima (Anisim) Huotaripoika Vatanen, synt. 1860, kuollut 1925. Onissiman vaimo oli *Outi Iivantytty Vatanen* (1865-1945) Kostamuksen Prokkolasta. Heidän lapsiaan olivat Oksenie, Tatjana, Huoti ja Lari (yhteensä kaksi poikaa ja kuusi tyttöä). Onissima käveli ansio-työissä ja äiti asui kotona lasten kanssa.

1.1.1.2.1.3. Uljana Huotarintytty Vatanen (Iulianija Feodorovna Vadajeva), synt. 1861. Uljanan mies oli *Hilippä Miihkalinpoika Mihejev* (s. 1848/1849) Alajärvestä. Lapset: Anastasija (s. 1885), Konstantin (1888), Anton (1897), Marina (1897), ja Mari (1902) sekä Iro ja Sofia. Hilippä ja Uljana olivat pakolaisina Suomessa ns. Heimოსотien aikana.

1.1.1.2.1.4. Jelessei Huotaripoika Vatanen (Jelisej Feodorovits Vadajev). Jelessein vaimo oli *Muarie Ipatintytty Karpoff* Kenttärvestä. Jelessei oli palvellut seitsemän vuotta Venäjän meriväessä.

1.1.1.2.1.5. Matrjo Huotarintytty Vatanen. Matrjo meni naimisiin jonkun suojärveläisen miehen kanssa.

1.1.1.2.1.6. Muarie Huotarintytty Vatanen naitiin Alajärven kylään.

1.1.1.2.2.1. Martina Puavilanpoika Vatanen, synt. 1867. Marttinan naini oli *Katti Juakontytty Melentjev* Kostamuksen Kelloniemestä. Heidän lapsiaan olivat tietävästi Jeremie, Mikittä, Fjodor, Anisim, Timofei, Prokop ja Iro.

1.1.1.2.2.2. Lari Puavilanpoika Vatanen

1.1.1.2.2.3. Hekla Puavilantytty Vatanen oli miehellä Karppasen Iivanalla, *Ivan Peksujeffillä*, ja he asuivat Kostamuksen Suaressa.

1.2.1.1.2.1. Martina Mikitänpoika Vatanen, synt. 1853. Marttinan naini oli *Katti* Kenttärvestä. Heidän lapsiaan olivat Trohkima, Ananie ja Iro. Vatanen Marttinan kuoli Kostamuksessa ennen ensimmäistä maailmansotaa ”syksyllä anspanpanosta tullessaan lumimyrskyssä omalle pellolleen, vähänäkönen kun oli”. Kostamuksen Vatalassa oli 1800-luvun alkupuoliskolla vain muutamia taloja. Yhdessä niistä asui aikoinaan Leskisen kolme veljestä, Vasselei, Arhippa ja Marttina. Vatanen Marttinan on mainittu A.R.Niemen teoksessa *Vienan läänin runonlaulajat ja tietäjät*, ja hänen kerrotaan olleen vuoden 1903 tietämällä noin 60 vuoden ikäinen. Hänen ikänsä lienee arvioitu yläkanttiin. Marttinalta runonkerääjät olivat saaneet tallennettua joitakin loitsuja.

1.2.1.1.2.2. Arhippa Mikitänpoika Vatanen, hänen vaimonsa oli Koivarvesta, Suaresta. Arhipalla tiedetään olleen ainakin tyttäret Moarie ja Jeli, jotka olivat naimisissa Kostamuksessa. Oletettavasti Moarien nai Okahvana Peksujeff Kelloniemeen ja Jelin Kirilä Peksujeff.

1.2.1.1.2.3. Vasselei Mikitänpoika Vatanen (Vasili Nikitovits Vadajeff), synt. 1846. Vasselein vaimo oli Suomen puolelta, Kuivajärvestä, Iknatta ja Iro Huovisen tytär *Hekla Huovinen* (Fekla Ignatjeva, s. 1852). Vasselein ja Heklan lapsia olivat Suuri-Huotari, Pieni-Huotari, Mikko, Vetta, Iivana, Ortjo, Hoto ja Tatjana.

Vasilij Nikitanpoika Vatasen talossa oli vuonna 1858 neljä miestä ja kolme työntekijää. Vuonna 1866 siellä asui kolme miestä ja viisi naista. Vasseleilla oli yksi talo ja piharakennuksia kaksi, peltoa hänellä oli noin 1,5 ha, heinämaata noin 9 ha, lehmiä 2, lampaita, 5 ja 2 venettä. Elinkeinona on mainittu kotityöt. Vuoden 1910 väestökirjanpidon mukaan Vasselein talossa asui yhteensä 21 henkeä. Kaikki kuusi Vatasen veljestä olivat asuneet kotitalossaan Vatalantermällä hyvässä sovussa ja pikku hiljaa rakentaneet kullekin omat mökit.

1.2.1.1.2.4. Anna Mikitänpoika Vatanen, synt. 1846. Puoliso *Miihkali Iivananpoika Peksujeff* (Pupu-Miihkali, s. 1854). Heidän lapsiaan olivat Agafija (1880), Maria (1884) ja Simeon (1888).

1.2.1.1.3.1. Ulli (Uljana) Huotarintytty Vatanen, synt. 1866.

1.2.1.1.3.2. Iivana (Ivan) Huotaripoika Vatanen, synt. 1860. Iivanalla oli tytär Tuarie, s. 1878.

1.2.1.1.3.3. Mikihvuara (Nikifor) Huotaripoika Vatanen, otti naisekseen *Nina Osipovnan*, ja heillä oli ainakin yksi tytär, Maria (s. 1874).

1.2.1.1.3.4. Miihkali (Mihail) Huotaripoika Vatanen. Miihkalin naini oli *Joukenie Trohkimantytty*. Lapsia heillä oli, ainakin Tatjana (s. 1888).

1.2.1.1.3.5. Vasselei (Vasilij) Huotaripoika Vatanen, oli naimisissa *Irina Ivanova Peksujeffin* kanssa.

1.2.1.1.3.6. Joukenie (Jevgenia) Huotarintytty Vatanen, synt. 1866.

1.2.1.1.3.7. Kostja (Konstantin) Huotaripoika Vatanen, synt. 1876, vaimo *Fekla Saveljovna*.

1.1.1.2.1.1.1. Tatjana Miihkalintytty Elovaara, synt. Vatanen 1885, kuollut 1973. Tatjana meni naimisiin *Kärpäsen Nasarien* (Elovaara, ent. Vatanen) kanssa. Heidän lapsiaan olivat Vasselei, Nikolai, Huoti, Iro, Anni, Jouki ja Maikki.

1.1.1.2.1.1.2. Muarie Miihkalintytty Mikkonen, synt. Vatanen 1892. Muarie eli Suomessa ja Pertti Virtaranta haastatteli häntä 1972 Parikkalassa.

1.1.1.2.1.1.3. Jeremie Miihkalinpoika Vatanen, hävisi ensimmäisen maailmansodan aikana.

1.1.1.2.1.1.4. Juakko Miihkalinpoika Vatanen, katosi vuonna 1922.

1.1.1.2.1.1.5. Huoti (Fjodor) Miihkalinpoika Vatanen. Huotin toinen vaimo oli *Palaka Ontipantytty* Vatanen, os. Rugojeff (s. 1881), jolta myös kuoli mies, Vasselein Mikko, 1930-luvulla. Huotilla oli ensimmäisestä avioliitosta neljä poikaa ja kolme tyttöä. Huoti asui Kostamuksen Vuoralla.

1.1.1.2.1.2.1. Oksenie Onissimantytty Sallinen, synt. Vatanen 1885/1889. Oksenien mies oli *Hilatta Iivananpoika Sallinen* Kontokista (kuollut 1941). Heillä oli lapset Huoti, Pekka, Aleksei, Toivo, Tatjana ja Olka

1.1.1.2.1.2.2. Tatjana Onissimantytty Vatanen, oli vaimona *Vatani Iivana Vasseleinpojalla* (4.3.5.).

1.1.1.2.1.2.3. Huoti (Fjodor) Onissimantytty Vatanen, synt. 1906.

1.1.1.2.1.2.4. Lari Onissimantytty Vatanen, kuoli sota-aikana.

1.1.1.2.2.1.1. Jeremie Marttinanpoika Vatanen

1.1.1.2.2.1.2. Mikittä Marttinanpoika Vatanen

1.1.1.2.2.1.3. Huotari Marttinanpoika Vatanen (Fjodor Martinovits Vadajev) synt. 1885.

1.1.1.2.2.1.4. Onissima Marttinanpoika Vatanen (Anisim Martinovits Vadajev), synt. 1887.

1.1.1.2.2.1.5. Timo Marttinanpoika Vatanen (Timofej Matrinovits Vadajev), synt. 1898.

1.1.1.2.2.1.6. Prokko Marttinanpoika Vatanen (Prokopij Martinovits Vadajev), synt. 1904.

1.1.1.2.2.1.7. Iro Marttinantytty Rugojev, synt. Vatanen, oli miehellä Kostamuksen Jyrkilässä, *Ontrei Ontipanpoika Rugojevillä* (s. 1894).

1.2.1.1.2.1.1. Trohkima Marttinanpoika Vatanen, synt. 1890, kuollut 1960. Trohkiman ensimmäinen vaimo oli *Katti Makintytty Peksujeff* Kostamukselta, ja toinen vaimo *Maura Nihvontytty Huovinen* (s. 1884, k. 1961) Hietajärvestä. Ennen naimisiin menoaan Maura oli jo ollut Kostamuksessa, mm. palveluksessa Miitrein Karpalla. Trohkima ja Maura elivät rajojen sulkeuduttua Kuhmon Lammasperässä.

1.2.1.1.2.1.2. Ananie Marttinanpoika Vatanen, puoliso oli *Anni Vasseleintytty* Kivijärvestä. Heillä oli ainakin yksi lapsi, Iivana.

1.2.1.1.2.2.1. Muarie Arhipantytty, Peksujeff, s. Vatanen, oli miehellä *Okahvana Ontipanpoika Peksujeffillä* (Agafon Antipov). Heidän lapsiaan olivat Vasselei, Iivana ja Muarie.

1.2.1.1.2.2.2. Jeli Arhipantyyttö Vatanen, jonka miehen on muisteltu olleen *Kirilä Peksujeff*.

1.2.1.1.2.3.1. Huotari Vasseleinpoika Vatanen (Feodor Vasiljevits Vadajeff), synt. 1872, otti vaimokseen *Varvana Kirillovan* (s. 1877). Heillä oli lapset Mikittä, Huoti, Sofia, Tatjana, Iivana, Kostja ja Oleksei. Vuoden 1910 väestökirjanpidossa Huotarilla ja Varvanalla kerrottiin olleen lisäksi Ortjo –poika (s. 1901). Huotari tunnettiin paremmin nimellä Suuri-Huotari.

1.2.1.1.2.3.2. Mikko Vasseleinpoika Vatanen (Nikita Vasiljevits Vadajeff), synt. 28.5.1876. Mikon vaimo oli *Palaka Ontipantyyttö* (Pelagija Antipovna) s. Rugojeff 18.12.1883. Mikon ja Palakan lapsia olivat Iro, Puavila ja Anni.

1.2.1.1.2.3.3. Huotari Vasseleinpoika Vatanen (Feodor Vasiljevits Vadajeff), synt. 2.6.1878. Pienen-Huotarin vaimo oli *Anastasija Zamatajev* (*Samson Leontejevin tytö*) (s. 1877). Heidän lapsiaan olivat Anna, Jouki ja Jelena.

1.2.1.1.2.3.4. Iivana Vasseleinpoika Vatanen (Ioann Vasiljevits Vadajeff), synt. 29.10.1887. Iivanan vaimo oli *Tatjana Onissimantyyttö Vatanen* (1.1.2.1.2.2.). Heidän lapsensa: Jouki, Mari, Vasselei, Nikolai, Anni ja Hilja.

1.2.1.1.2.3.5. Ortjo Vasseleinpoika Vatanen (Artemii Vasiljevits Vadajeff), synt. 1891. Ortjon ensimmäinen vaimo oli *Petrisen Tatjana* (*Peksujeva*) Kostamuksesta ja toinen vaimo Outi oli Akonlahdesta. Tatjanan kanssa Ortjo sai pojan, Iivanan. Yhdessä Outin kanssa hän sai Kontratan, Mikon, Oleksein ja Senjan. Vasselein Ortjo muutti Vatalasta Elovaaraan.

1.2.1.1.2.3.6. Vetotta Vasseleinpoika Vatanen (Fedot Vasiljevits Vadajeff), synt. 15.6.1893. Vetotalla oli lapset Manu, Anni ja Oksenie.

1.2.1.1.2.3.7. Hoto Vasseleintyyttö Vatanen (Fedosija), meni miehölle Kivijärvelle *Omelien Teppana Lesoselle*. Heidän lapsiaan olivat Juakko, Matti ja Jyrki.

1.2.1.1.2.3.8. Tatjana Vasseleintyyttö Vatanen

1.2.1.1.2.3.9. Jekaterina Vasseleintyyttö Vatanen, s. 26.12.1883.

1.2.1.1.2.1.2.1. Iivana Ananienpoika Vatanen

1.2.1.1.2.3.1.1. Mikittä (Nikita) Huotarinpoika Vatanen, synt. 1902. Vaimo *Oksenie Ortjontyyttö Rugojev* Kostamuksesta Suojärvestä.

1.2.1.1.2.3.1.2. Huotari (Feodor) Huotarinpoika Vatanen, synt. 1903.

1.2.1.1.2.3.1.3. Sohja (Sofia) Huotarintyyttö Lesonen, synt. Vatanen 1906. Sohjan mies oli *Oleksei Kliimonpoika Lesonen*.

1.2.1.1.2.3.1.4. Tatjana Huotarintyyttö Vatanen, synt. 1907.

1.2.1.1.2.3.1.5. Iivana Huotarinpoika Vatanen

1.2.1.1.2.3.1.6. Kostja Huotarinpoika Vatanen

1.2.1.1.2.3.1.7. Oleksei Huotarinpoika Vatanen

1.2.1.1.2.3.2.1. Iro (Irina) Mikontyyttö Peksujeff (Paajaste), synt. 13.4. (15.6.) 1905. Iro meni v. 1923 naimisiin *Oleksei Ossipanpoika Peksujeffin* kanssa, ja muutti Tollonjoelle. Iro eli Irja kuoli 1998 Suomessa.

1.2.1.1.2.3.2.2. Puavila (Pavel) Mikonpoika Vatanen, synt. 1907. Puavilan naini oli Ruotssi-Matin tytö *Anni Vatanen*. Puavila kuoli evakossa.

1.2.1.1.2.3.2.3. Anni (Anna) Mikontyyttö Vatanen, synt. 19.3.1914, hänen miehensä oli *Iivana Miihkalinpoika Vatanen* (?).

1.2.1.1.2.3.3.1. Anni (Anna) Huotarintyyttö Vatanen, synt. 1902. Anni meni mieholaan *Iivana Ontipanpoika Rugojev*ille.

1.2.1.1.2.3.3.2. Jelena Huotarintyyttö Vatanen, synt. 1904.

1.2.1.1.2.3.3.3. Jouki (Jevgenija) Huotarintyyttö Vatanen, s. 30.1.1905.

1.2.1.1.2.3.4.1. Jouki Iivanantyyttö Remsu, synt. Vatanen 1916, mies *Teppo Riionpoika Remsu*.

1.2.1.1.2.3.4.2. Nikolai Iivananpoika Vatanen, synt. 1916, kuollut 1998. Nikolain vaimo oli Juurikka-Simanan tytö *Jelena Karmujev Riinuojarveltä*.

1.2.1.1.2.3.4.3. Mari Iivanantyyttö Vatanen, synt. 1919. Ensimmäinen mies oli *Risto Romananpoika Pluhin* ja toinen puoliso *Agian Gameljanov*.

1.2.1.1.2.3.4.4. Vasselei Iivananpoika Vatanen, synt. 1923 puoliso *Jelena*.

1.2.1.1.2.3.4.5. Anni Iivanantyyttö Prohorova, synt. Vatanen 1928. Puoliso *Vaseli Prohorov*.

1.2.1.1.2.3.4.6. Hilja Iivanantyyttö Lipkin, synt. Vatanen 1931. Puoliso *Ilmari Jyrinpoika Lipkin*.

1.2.1.1.2.3.5.1. Iivana Ortjonpoika Vatanen

1.2.1.1.2.3.5.2. Kontratta Ortjonpoika Vatanen

1.2.1.1.2.3.5.3. Mikko Ortjonpoika Vatanen

Muistoja vanhasta Kostamuksen kylästä

kertonut Mari Iivanantyyttö Vatanen, Vuokkiniemessä 11.8.2001

haastatteli ja kirjoitti Kai Paajaste

KP: Ka mitäpä vois starinoa sanoa vanhasta Kostamuksesta?

MV: Ka mitä mie sanon, olimma ta elimä. No... miula oli seitsemäntoista vuotta kun läksin Kostamuksesta, muutama Uhtualla. Ka mitä. Kun olimma ennen entistä elämyä... tuota ruatamah... niin ruatua piti. Ei auttan niin kun nytin: muatah ta kirjua luetah, kahenkymmenen vanhat ollahan. Jo piti aikaseh lähtie. Tukkimetsäh milma komennettih, miula oli kolmetoista vuotta ta ykstoista kuukautta.

KP: No ei ollut äijön ikää.

MV: Ei ollut äijöä - lähtie piti. Kun määräys annetah, ta nuorisoliittolaiset olima ni... Kymmeneks päivyä komennettih, no niin kun sanottih ennen, iskuriksi – apulaiseksi vain miten sitä sanotah. Ja siitä kun olen lähtent työh, niin

siitä suati olen täh suati matannun. Tukkimetsät, uitot ta evakuoitsiassa ta...

No siitä sovan jälkeh tänne meän piti tulla, Vuokkiniemeh, kun Kostomukset poltettih kaikki. Siellä ei ollut mitänä, sinne ei ollut ... A siitä Uhtuallah se oli keskus, a siitähän aina määrättih rahvasta, jotta ketä minnei voinun mennä enämpi elämäh. -45 vuotena myö tänne tulimma ja tässä mie oon ollut koko ajan.

KP: No Kostamuksessa kävit koulua?

MV: Kostomuksessa kävin kouluo. Kostomukses kävin kouluo, siellä ei ollut ku nel'äh luokkah suati. A siitä Akolahessa kävin viijennen luokan. Akollahteh muutettih, siellä oli seijennen luokan. Akollahteh muutettih, siellä oli seht muutettih, siellä oli seits'envuotinen. Viijennen luokan siellä kävin, tai sen verran mie kävin. Koulun kun lopetin, ta... tukkimetsäh. Kolmekymmentänel'l'ä vuotena lopetin keväällä koulun ta kolmekymmentänel'l'ä vuotena syksynä tukkimetsäh, ta siitä suati on pitän matata. No, Kalevalassa myö elimmä vähäsen aikua jo ennen tätä talvisotua.

KP: Siellä Akolahessa yhen luokan kävit?

MV: Yhen luokan kävin, viijennen luokan kävin Akolahessa.

KP: Kävitkö sieltä kotona?

MV: Kävimä... kävimä... Juoksima! Äpärehenä juok-

- 1.2.1.1.2.3.5.4. Oleksei Ortjonpoika Vatanen
 1.2.1.1.2.3.5.5. Senja Ortjontyttö Vatanen
 1.2.1.1.2.3.6.1. Manu Vetotantyttö Vatanen
 1.2.1.1.2.3.6.2. Anni Vetotantyttö Vatanen
 1.2.1.1.2.3.6.3. Oksenie Vetotantyttö Vatanen

Prokopij Vatasen eli Prokkosen sukuhaara

Vatasten toisen sukuhaaran kantatuatto oli Prokko. Hänet on mainittu myös Kostamuksen Prokkolan kanta-asukkaaksi. Vaimoksi hän oli ottanut kotikylän tytön, Tomna Hilipäntytön.

2. Prokko (Prokopij) Vatanen, vaimo *Tomna Hilipäntytty*, o.s. *Peksujeff*. Heidän lapsiaan olivat Huotari, Trohkima, Hilippä, Konstantin ja Tuarie.

2.1. Huotari Prokonpoika Vatanen, tunnettiin myös Kärpäs-Huotarina. Hänen vaimonsa oli *Iro Kiriläntytty Peksujeva* oli Kostamuksen Saviniemestä, Miitreisen Kirilän ja Pata-Jelin tytär (Kirilän Iron mies oli arkistotietojen mukaan *Fedor Ivanov Vadajev*. Kenties kansan suussa yksi sukupolvi on jäänyt välistä pois; puhuttiin Prokkosen Huotarista – sama koskee ehkä kaikkia Prokon lapsiksi merkittyjä, heidän isänsä ei välttämättä siis ollut itse Prokko, vaan tämän poika/poikia). Lapsia olivat Palaka ja Nasarie, sekä arkistotiedon mukaan Aleksei.

2.2. Trohkima (Trofim) Prokonpoika Vatanen otti vaimokseen *Outi Iivanantytön* Alajärvestä. Outi oli tunnettu äänellätkijä, ja kuoli evakossa.

2.3. Hilippä (Filipp) Prokonpoika Vatanen, jonka naini oli *Hekla Lesonen* Koivarvesta. Heidän lapsiaan olivat Katti, Alekski ja Timo.

2.4. Mikko Prokonpoika Vatanen, hänen lapsiaan olivat Miihkali, Petri ja Jeyssai. Mikko muutti Prokkolasta Kostamukseen kuuluneeseen Suojärven kylään.

sima, Akollahessaki juoksima jo, vielä pakenimma aina, kun nälkä oli. Ei ollut mitä syyvä. Kun nälkä tuli niin kotih vain pakenimma... juoksima. Meitä oli monta, oli meitä kymmeniä henkie siellä Akollahessa koulussa Kostomuksesta, kun ei meillä ollut ku nel' 'änteh luokkah suati vain. Ta viijes luokka siitä oli Akollahessa.

KP: Teitä oli kymmenen, suurin piirtein. Oliko siellä muualta?

MV: Oli, oli. Siellä oli suuri koulu, Akollahessa. Kaksinkertani suuri koulu. Mutta mitä vasse lienöy sinne ihan, ihan posletnoih perukkah vietih, kun eikä suatettu syömistä eikä mitä!

Oli sieltä... Akollahessa kun oli kyläryhmie, siellä oli vet äijä. Siellä oli Tetriniemie, Munankilahta, ta niitä, sieltä olitih koulus siinä Akollahen kylässä. Niissä pienissä, niissä kylissä siellä ei ollut kouluo, kun se yks koulu oli siinä Akollahessa... no keskuksessa. A suuri koulu, oli hyvä. Tuolt oli Kontokista oppilahie, sieltä Vuokinsalmesta oli – no näistä joka kylistä mistä ei ollut ku nel' 'änteh luokkah.

Nälkä oli. Ei suatettu syömistä vaikka heposella vet oli kuletettava. A tuonne suati kun Kalevalasta suati kuletetih! Ruokua sitä ois ollut, ka ei keritty vetyä. Ta ei sitä ollut paljo i hot i kolhoosissahi miehiä, jotta min verran, montako heillä hevoista oli... a vielä se oli kolhoosissa työtä jota piti kylässä ruatua. Ei ne kaikki joutettu ruuvan vetoh. A ruokua ois ollut, ruokua kyll ois ollut. Silloinhan oli ruokua ku vain oli rahua ta suatetih vain a... ei voitu sinne suati suattua, kun oli kaukana.

Myö talvilla... lähettihän kotih, lähettih... Lomilla myö kävimmä ta pruasniekoilla kävimmä koissa, piäsettih aina.

KP: Kisattihko siihen aikah?

2.5. Kostja Prokonpoika Vatanen, nai Kenttärveläisen *Okahvien*.

2.6. Tuarie Prokontytty Vatanen joutui mieheliän Kemiin päin.

2.1.1. Palaka Huotarintytty Peksujeva, synt. Vatanen, oli naimisissa *Simana Jyrinpoika Peksujevin* kanssa. Simana oli syntynyt 1891 ja tunnettiin nimellä Pieni-Simana.

2.1.2. Nasarie Huotaripoika Elovaara oli naimisissa *Tatjana Miihkalintytty* (1.1.1.2.1.1.1.) Vatasen kanssa. Nasarie muutti Prokkolasta Kylmäsevuaran likeiselle Elovaaralle uudisasukkaaksi ja otti samalla uudeksi sukunimekseen Elovaara. Kärpäsen Huotarilla ja Tatjanalla oli lapset Vasselei, Nikolai, Huoti, Iro, Anni, Jouki ja Maikki.

2.3.1. Katti Hilipäntytty Peksujeva, synt. Vatanen 1897. Hänen miehensä oli *Maksima Makinpoika Peksujev* (1887).

2.3.2. Alekski Hilipänpoika Vatanen

2.3.3. Timo Hilipänpoika Vatanen, synt. 1908. Timon lapsista on tiedossa poika Eino.

2.4.1. Miihkali Mikonpoika Vatanen

2.4.2. Jeyssai Mikonpoika Vatanen, hänellä oli poika Iivana.

2.4.3. Petri Mikonpoika Vatanen, hänen vaimonsa oli nimeltään *Iro*, ja heillä oli Iivana-niminen poika. Petrin perhe asui Kostamuksen Suojärvestä, jonne isä-Mikko oli aikoinaan muuttanut.

2.4.4. Jeli Mikontytty Vatanen, hänen miehensä oli *Ontro Tiivhananpoika Peksujeff* ja heidän lapsiaan Miihkali, Okahvie ja Tatjana.

2.1.2.1. Vasselei Nasarienpoika Elovaara

2.1.2.2. Nikolai Nasarienpoika Elovaara

2.1.2.3. Huoti Nasarienpoika Elovaara, vaimo *Kuren Maikki*, s. *Nikutiva*.

2.1.2.4. Iro Nasarientytty Elovaara, puoliso *Huoti Lesonen*.

2.1.2.5. Anni Nasarientytty Elovaara, puoliso *Juurikan Puavila*, *Karmujev*.

2.1.2.6. Jouki Nasarientytty Elovaara, puoliso *Valentin Jakovlev*.

MV: Kisattih.

KP: Ne oli hienot pruasniekat?

MV: Oj oj oj, ka silloin oli katšo pruasniekat. Oikein silloin ku tuo oli vielä jotta joka kylällä oli oma pruasniekka... millä kylällä oli pruasniekka, sinnehän ne rahvaski mäntih.

KP: Kostamuksen pruasniekka oli stroitša?

MV: Sroittša, sroittša oli. Oli äijö, oli äijö, ja oli kaunis katšo kun tultih pruasniekalla. Kostoloissa silloin olitih.

KP: No siellä se on se miun ämmöki ollu pruasniekoilla.

MV: Ka puittei, puittei o?! No... ta kisattih ta kun suorititih sulkkuh niin ne i sulkut heläs. Ei, tuota, mit' oltu takapuolta myöti vuattiet piällä. Oikein hyvät oli pruasniekat, ja kylistä tuli paljon rahvasta ta kaikkie kostitettih ta kaikkie hyvänä oikein piettih. Oikein.

Siellä oliko justih sen Ontipan... siinä oli siinä perässä oikein hyvä kenttä. Siellä oli se kaikitöi juhlat.

KP: Sieläkö oli pruasniekat?

MV: Sielä sielä, Ontipan talon perässä oli oikein suuri, no kohas kenttä.

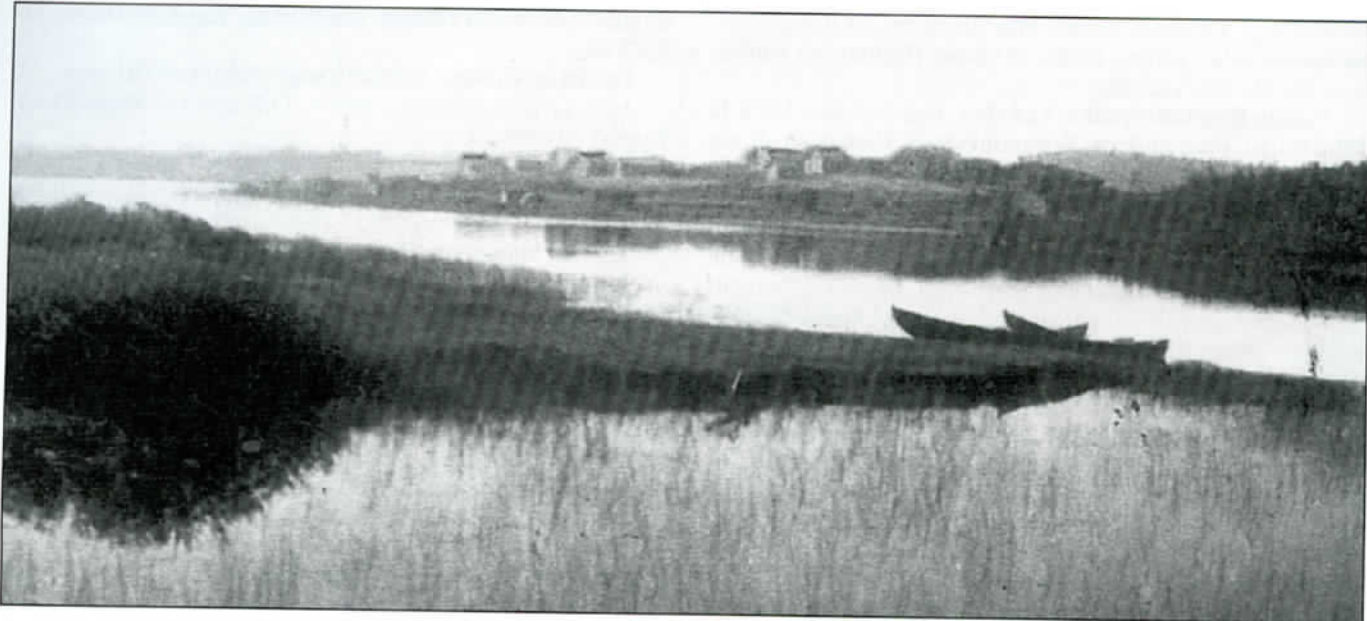
KP: No missä sielä oli stantsie, Kostamuksessa?

MV: Em mie muissa.

KP: Oliko se Miitrei Peksujevin iso talo, joka oli ollu kievari. Mie oon nähny yhen kuvan ja siinä kisatah, ja luulin että se on se talo...

MV: Ka kisattih, kisattih. No Miitreisen talo... no sitä sanottih Miitreisen talon mih tuli se, se tuli Peksujev... Siinä oli – vuota sie – Karppako se oli vain mi... Se oli se Miitreisen talo, suuri talo.

A talvilla, silloin klubie sitä meilä ei ollut. Kes' oli suuret talot, no, niin siitä se kysyttih... no kisapirtiksi jotta missä

Kostamuksen kylämaisemaa Saviniemen ja Vatalan välisen salmen sillalta. Taustalla Vatalan taloja. (Kuva: Venäjän kansatieteellinen museo, Pietari).

2.1.2.7. Maikki Nasarientyttö Elovaara, puoliso *Volodja Iljina*.

2.3.3.1. Eino Timonpoika Vatanen

2.4.2.1. Ipu Jeyssinpoika Vatanen (Ivan Jevsejevits Vatanen), hänen vaimonsa *Jouki* oli kotoisin Latvajärvestä.

2.4.3.1. Iivana Petrinpoika Vatanen

Muita Vatasia

Kirjallisuudessa on esiintynyt myös joitakin Kostamuksen Vatasia, joiden sukuyhteyksiä emme vielä ole onnistuneet kunnolla selvittämään. Myös heidät on hyvä mainita jo tässä selvityksessä.

kisata. Meilä niis kun oli suuri talo, meilä kisattiin oikein tosi montua...

A se oli, Miitreisen talo oli siinä kylällä, oliki. Sieläki kisattiin, ka sitä mie oikeiv vähä muissan.

KP: Mutta siinä Ontippaisen talon lähelläkö vanhastaan piettiin pruusniekkoja ta kisattiin?

MV: No siinä oli se station, mie sanon... no kenttä. Kun tultih rahvas, siinä kisattiin, siinä tanssittih, soitattajia hot kuin äijö, tanssittih, siitä palluo pelattih, köyttä vejettih, nuolie lykättih ta kyykkie kisattiin. Siinä kentällä, siinä oli justih sen Ontippaisen talon takana. Ta sinne siitä Kontokkih läksi tie justih siitä kentältä, tai siitä läksi sinne Jyrkkeinvuarah tie. A siinä katöo kisattiin kaikitsi näin kesällä pruusniekkoina.

Kun äijä rahvasta tuli niin eihän sitä ollun missä kisata, meilä klubie ei ollun - a siitä myöhemmän on... se talo mi luajittih, ka siih ei sopinun monta kymmentä henkie. Sielä Ontippaisen takana oli kenttä.

KP: Ja kaikilla oli kaunihit paikat ja koštot..

MV: Kaikilla! Koštolloissa ja... Ei sielä ollu jotta sitä viinua juotih. Puhvetit oli, teetä tarjottih, keitettih... sriäpittih, sriäpinöä vietih sinne, a tsäijyllä juotettih. Ei, siellä viinua ei ollu. Emmä tietän, mi se on viina silloin. No moušot oli muutamilla, vaan ei sielä jotta ne olis näyttäyt jotta ne on juotu ta oltu humalassa.

Ka siitä sielä kun oltih kentällä... no päivällisellä siitä. Se oli tapa, päivällisellä rahvasta kerättih, a sriäpittih. Joka talossa sriäpittih. Siitä sieltä heimokuntua kun oli, tuttavie oli, siitä taloloih vietih päivällisellä, sielä syötettih siitä.

Yöt oltih kun levähtäy se pitäy... niin... sitte aamulla lähettih kotiloihins. Oltih Akollaksie myöten oltih, Kontokist.oltih, joka paikasta, tiältä Vuokkiniemestä.

Iivana Huotarinpoika Vatanen (Ivan Feodorovits Vadajev) esiintyy vuoden 1858 luetteloinnissa. On avoin kysymys kenen poika Iivanan Huotari-isä oli. Iivanalla kerrotaan olleen v. 1858 talossaan kolme miestä ja viisi työntekijää. Vuoden 1866 tietojen mukaan talossa asui kolme miestä ja neljä naista. Iivana omisti yhden talon ja yhden piharakennuksen, peltoa n. 1,5 ha, heinämaata n. 7 ha, yhden lehmän, kolme lammasta ja elinkeinona mainitaan linnunmetsästyks, johon osallistui kaksi henkilöä. Metsästyksestä ilmoitetut tulot olivat 10 ruplaa.

Outi Iivanantyttö Vatanen (s. 1865, k. 1945), Onissima Huotarinpoika Vatasen (1.1.2.1.2) vaimo, oli poikansa Huoti Vatasen mukaan myös omaa sukua Vatanen, kotoisin

Kostamuksen stantsija oli Miitreisen suuressa talossa. (kuva: Venäjän kansatieteellinen museo, Pietari).

Vuokkiniemestä kun tultih, niin meilä oli se... järven piäs, siih kun se tie tuli tiältä Vuokkiniemestä... siin oli oikein kaunis hiekkaranta. No niin kun tullah, niin siitä luajitah tuli. A myö, tuota, lapset keräyhymmä - no kell oli venehet - jotta kun tuli ilmesty niin siitä myö lähimmä venehtä viemäh siitä. Niitä ehättelimmä... niitä siitä, rahvasta sieltä kyläh järven piästä sieltä.

Oikein oli hyvät tanssit ta tanssittih. Rahvas vorššat, vorššat... koštolloissa suoriutu kaikki, ta i miehetkii sih... Siitä tanssittih - kisatah ja mitä pelie siel... Nuorua vejettih ta verkkopalluo pelattih ja kyykkie lyötih ja nuolie heitettih ja siitä tuas tanssittih. Tanssittih päivällisaikah... siitä aletah päivälliselle.

Prokkolasta. Kyseessä saattaa olla yllä mainitun Iivana Huotari-tytär, jolloin Iivana ja tämän Huotari-isä kuuluivat Prokkosen Vatasiin.

Vasilij Bogdaninpoika Vadajev asui vuosien 1858 ja 1866 kirjanpidon mukaan Kostamuksessa. Häntäkään ei ole kyetty vielä sijoittamaan oikealle paikalleen sukuselvityksessä. Hänen talossaan oli vuoden 1858 kirjanpidon mukaan kolme miestä ja kolme työntekijää. Vuonna 1866 siinä asui kolme miestä ja yksi nainen. Piharakennuksia hänellä oli kaksi, peltoa n. 1 ha, heinämaata n. 5 ha, lehmii 2, lampaita 5 ja yksi vene Elinkeinona mainitaan linnunmetsästyksen osallistui kolme henkilöä, ja siitä saadut tulot 17 ruplaa.

Okku Matintyttö Vatanen, ”Vatalan Matin akka”, mainitaan teoksessa *Vienan läänin runonlaulajat ja tietäjät*. Nasto Lesonen sai tallennettua Okulta monia loitsuja. Okun mies, joka tunnettiin Okun Mattina ja Ruottsi-Mattina, oli tullut Kostamukseen Kuopion läänistä ja hänen kerrottiin olevan alkuperäiseltä sukunimeltään Pääkkönen, joskin oli sitten ottanut käyttöön nimen Vatanen. Heidän lapsiaan olivat ainakin Anni, Okahvie ja Uljana sekä Suomeen mennyt poika. Anni oli Vatasen Mikon Puavilan (3.3.2.2.) vaimona. Uljanan mies oli Iivana Melentjev Akonlahden Hukkasalmesta.

Yksi avoimista kysymyksistä on, oliko Kostamuksessa useampia Ruottsi-Mattina tunnettuja suomalaisia, sillä Aki-maisen Matvein Lukin (1.2.2.6.) mies lienee myös ollut Ruottsi-Matti.

Malanie Peksujevan, o.s. Vatasen yhteyttä muihin Kostamuksen Vatasiin ei myöskään ole selvinnyt. Hän lienee ollut Puavila Vatasen tytär. Hänen miehensä oli Jeremie Hilatanpoika Peksujev.

Tämä sukuluettelo Kostamuksen Vatasista ei missään mielessä voikaan olla valmis, vaan siinä on vielä suuria aukkoja ajallisesti, puutteita sukupuurakenteessa sekä syntymä- ja kuolinvuosien osalta. Mikäli jollakin Karjalan Heimon lukijoista on täydentäviä tietoja tai korjausehdotuksia nyt esitettyyn, otan niitä ilomieliin vastaan – ne ovat vain eduksi selvittelyn jatkoa ajatellen.

Lähteet ja kirjallisuus:

Aili Jaakkola o.s. Vainio: Muisteluksia rahvahan entises-

tä elämänmenosta Uhtuan Alajärvellä. Karjalan Heimot 1-12/2000.

Duhovnjaja rospis Kondokskogo prihoda 1910 goda. Istorija Kostomukshi. Ijuha, O.P. (toim.) Mega-Press, Petroskoi 1994.

Karjalan kansallisarkiston selvitys. Petroskoi.

Kivisalo, Vilho. Arkistomuistiinpanot, Vuokkiniemi 28.7.2002.

Kuolan läänin verokirja vuodelta 1679.

Läntinen, Aarre: Kainuun talonpoikaissuvut 1554-1713. Genealogia, 44. vsk.

Niemi, A. R: Vienan läänin runonlaulajat ja tietäjät. Eripainos ”Vienan läänin” runoihin liittyvästä hakemistosta. SKS, Helsinki 1921.

Peksujev, Iro: Kotikyläni Kostamus. Arhippa Perttusen säätiön julkaisusarja n:o 1.

Pöllä, Matti: Vienan ”laulumaiden” 1890-luvun väestön sukujuuret. Teoksessa Kyösti Julku (toim.), Rajamaila III. Studia Historica Septentrionalia 31. Vammala 1997.

Rugojev, Jaakko. Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Carelia 10/1993.

Rugojev, Jaakko: Ennen vedenpaisumusta ja sen jälkeen. Punalippu 7/1993.

Rugojev, Jaakko ja Leontjev, Pauli (toim.). Kostamus Runoa ja Proosaa. Karjalan Kustantamo, Petroskoi 1987.

Rämä, Irja. Uhtuan kirkonkirjat kertovat. Alajärven perheet vuosina 1873-1905. Karjalan Heimo 1-2/2002.

Vatanen, Eino Karjalan Heimo 3-4/1999.

Vatanen, Mari. Haastattelu 10-11.8.2001. Haastattelija Kai Paajaste.

Virtaranta Helmi: Vienan runonlaulajia ja tietäjiä. Castrenianumin toimitteita 12, 1975

Virtaranta, Pertti: Polku sammui. Vammala 1971.

Virtaranta, Pertti: Vienan kylä kiertämässä. Kirjayhtymä, Helsinki 1978.

Vuoristo, Sakari: Iivo Marttinen Vuokkiniemen kansanperinteen suurkerääjä. Jyväskylä 1992.

<http://www.kolumbus.fi/rastas/sec/savosuku.html>

Kai Paajaste

Aaltopuisto 8 H 3, 65320 Vaasa

puh. 050-435 8455

e-mail: paajaste@jippii.fi

Siihen aikaan kun separaattori tuli Repolan Tuusenin kylään

Raapi siinä isäntä Miikhkali päättään, neuvotteli oman väen ja ennen muuta vaimonsa kanssa ja kutsui viimein apuun naapuritalonkin rahvasta. Yhdessä tutkittiin oudon laitteen, separaattorin, ohjesääntöä ja siinä osoitettuja merkkejä. Lopulta oltiin pääsemässä yksimielisyyteen: tuo rengas piti irrottaa ja kammasta sitä piti vääntää – ja vastapäivään tietenk.

Koetteli siinä mies jos toinenkin; kovia miehiä olivat kuten se naapuritalon mieskin, joka oli vetänyt talvella 2 000 tukkia. Niin

käännettiin miehissä separaattoria kammasta, mutta ei se vain lekahtanutkaan.

Ihme ja kumma. Alettiin pohtia uusia keinoja. Jatkettiin vääntämistä rautakangellakin, mutta tämäkään yritys ei tuottanut tulosta.

Jo päätti isäntä Miikhkali hevosen valjaisiin asettaa ja seppä Laasarin pajalle läheteä. Siellä asia korjaantuisi. Juuri silloin saapui Kiimasvaarasta viesti, että sieltä on agronomi tulossa kylään jonkin bolshevikan kanssa. Jos hyvinkin tulokkaat voisivat asian selvittää?

Niin odotetut vieraat

saapuivat, katsoivat separaattoria ja selvittivät probleemin jo siinä samassa; rengas irtosi kuin itsestään. Olipa sitten kylässä ihastus ja ihmettely, että se aukesi-

kin myötöpäivään eikä vastapäivään. – Kas sellainen historia on Repolan Tuusenin kylän ensimmäisellä separaattorilla. (Punainen Karjala 18.5.1929)

Kalevalan osakunta aloitti Petroskoissa

Petroskoissa on perustettu kansalaisyhdistys Kalevalan osakunta, jonka tulevan toiminnan tarkoituksena on tukea ja auttaa Kalevalan piiriä sen nykyisissä vaikeuksissa.

Aloitteen yhdistyksen perustamisesta teki

Aleksandr Fedotov,

joka toimi aiemmin piirin johtelimityksessä. Hänet valittiin osakunnan puheenjohtajaksi. Jäseneksi liittyi runsaat 30 Kalevalan piiristä kotoisin olevaa, siellä työskennellyttä tai asunutta petroskoilaisista. Yhdistyksen jäsenyys on avoinna myös ulkomaalaisille. (ks)

